



Paola Navone, Zachte rebel

Eregast op deze editie van Design September is Paola Navone. De Italiaanse ontwerpster is al meer dan veertig jaar actief en zeer succesvol,

Waarom Paola Navone (1950) destijds aan de Politecnico van Turijn is gaan studeren, daarna naar Afrika is getrokken om zich vervolgens aan te sluiten bij de woe-lige anti-designbeweging in het Milaan van de jaren zeventig? Om precies het tegenovergestelde te doen van wat haar vader wilde! En van die eigenzinnige koers is ze sindsdien nooit meer afgeweken: ze zal altijd voor onbetreden paden kiezen. Die houding heeft ze zich moeten aanmeten, want eigenlijk houdt ze van heel gewone dingen, iets wat op zich ook revolutionair is in een vak waar je verondersteld wordt om naar het 'buitengewone' te streven. Handgemaakte kleding, eenvoudige vormen en zachte, vrolijke kleuren zoals marineblauw en azuurblauw, zijn de typische ingrediënten van haar tongue-in-cheek glamourlook. Als je maar plezier hebt in wat je doet, is haar motto. Dat is ook de enige manier om zo lang en intensief te kunnen blijven werken als zij. Voor Paola Navone betekent 'Pluk de dag' hetzelfde als 'Gebruik je dag nuttig', want aan arbeidsdiscipline heeft ze alvast geen gebrek. Iedereen opsommen met wie ze al samenwerkte, zou een eindeloze lijst opleveren, maar ze begon haar carrière bij Studio Alchimia, aan de zijde van Ettore Sottsass, Alessandro Mendini en Andrea Branzi. Daarna ontwierp ze meubels en accessoires voor Driade, Roche Bobois, Knoll, Alessi en Habitat. En sinds kort verkoopt het Belgische merk Serax glazen en keramische accessoires van haar hand. Als artistiek directeur van Gervasoni (al sinds 1988!) en Abet Laminati ontwerpt ze eveneens interieurs en scenografieën. Ze was ook adviseur voor de Verenigde Naties in Azië, waar ze twintig jaar lang halftijds woonde (o.a. in Hong Kong, de Filipijnen, Thailand...). Het is daar dat ze haar kennis van en respect voor artisanale knowhow verwierf en uitdiepte. Paola Navone zal in haar werk altijd flirten met de imperfectie. Ze heeft een niet te stillen honger naar vondsten, toevalstreffers en grappige invalshoeken... volgens haar dé ingrediënten voor een frisse look, waarvan ze ons het recept misschien zal verklappen tijdens haar lezing in het Flageygebouw op 26 september. Allen daarheen! paolanavone.it



1



2



3



1



Interview Maarten De Ceulaer, Reislustige verbeelding

Zijn 'Suitcase' meubelen reizen nu al 10 jaar de wereld rond en Maarten De Ceulaer is sindsdien niet meer gestopt met onze verbeelding te prikkelen. Vroeger vond je de organische en dierlijke vormen, de optische raadsels en experimenten van

Voor Maarten De Ceulaer is Design September een thuismatch. Hij is afkomstig van Diest, maar woont al jaren in Sint-Gillis en studeerde interieurvormgeving in Brussel (Sint-Lukas). Zijn ambitie om zich verder te verdiepen in een conceptuele designopleiding, leidde hem naar de Design Academy van Eindhoven, die hij in 2008 door de grote poort verliet. Zijn 'Pile of Suitcases', een poëtische kast van op elkaar gestapelde koffers, werd door de internationale pers en door Li Edelkoort, de pausin onder de trendvoorspellers, die op dat ogenblik aan het hoofd van de Design Academy stond, beschouwd als van het beste werk dat de prestigieuze academie dat decennium al had voortgebracht. Ondertussen was hij ook begonnen te werken voor de Italiaanse fabrikant Casamania en de Milanese galerie Nilufar. In Brussel werkte hij samen met galerie Victor Hunt. Vanaf dan volgde van zijn hand de ene verrassende creatie na de andere, die hij telkens in beperkte oplage of zelfs als *pièces uniques* uitbracht. De sofa's en stoelen uit zijn collectie 'Mutations' evoceren, afhankelijk van wat je er zelf in ziet, wolken of het ontstaan van levende organismen. Maarten houdt ervan om te experimenteren met materialen. In april van dit jaar viel hij in de Design Week van Milaan op met drie nieuwe creaties: 'Stained Glass Floor Light', een eerbetoon aan de glas-in-loodtechniek in samenwerking met Atelier Mestdagh, wandlampen 'Gradient' met een dégradé-schaduw-effect voor de Spaanse fabrikant Vibia, en ten slotte 'Feathers', tapijten, geïnspireerd op tekeningen van de 19^{de}-eeuwse ornitholoog Jean-Jacques Audubon voor cc-tapis. Qua vorm drie heel uiteenlopende projecten, die mooi illustreren hoe diep de liefde en fascinatie van De Ceulaer voor de natuur, vakmanschap en technologie wel gaan. Wie Maarten in levenden lijve wilt ontmoeten, komt op 19/9 naar Flagey, waar hij aanwezig zal zijn voor een, volgens de organisatoren, bescheiden en ontspannen lezing. Een retrospectieve is eveneens voorzien, maar bij het ter perse gaan werd ons meegedeeld dat de oorspronkelijk voorziene locatie niet klaar zal zijn. Voor meer informatie verwijzen we naar de site van het festival.



2

1 'Sundial Chandelier' voor Nilufar Gallery. Een spel met schaduw, tijd en licht. 2 Fauteuil uit de serie 'Mutations', met de hand 'gesculpteerd' door bollen van schuim op een metalen structuur aan te brengen en af te werken met een coating.



Een voordracht en een retrospectieve... Wordt hiermee een tijdperk in uw carrière afgesloten?

Ik was eigenlijk vooral verrast! Ik heb nog steeds het gevoel dat ik pas begonnen ben! Maar even serieus, deze expo is natuurlijk een prachtige gelegenheid om mijn oeuvre – of toch een groot deel ervan - aan het publiek te laten zien, van mijn eerste ontwerpen tot de meest recente. Ik hoop tegen dan klaar te zijn met de nieuwe versie van de lampen die ik in samenwerking met Atelier Mestdagh aan het maken ben, en er zullen hopelijk nog enkele andere, nooit eerder getoonde nieuwe prototypes getoond worden.

Heel uw oeuvre zo samenbrengen, geeft u dat een nieuwe kijk op uw parcours?

Ik ben nog volop bezig met de puzzel, met kijken hoe ik de stukjes naast elkaar zal leggen. In dat proces vallen me dan opeens links tussen werken op, parallellen tussen bepaalde ontwerpen. Dat kan in een detail zitten. Zo valt het me nu op dat ik vaak uitga van eenvoudige geometrische vormen, en dat ik die vervolgens ga interpreteren en vervormen, of verveelvoudigen.

Daar was u zich eerder nog niet van bewust?

Natuurlijk wel, maar als je al je ontwerpen zo naast elkaar ziet, worden de gelijkenissen nog duidelijker. Ik heb altijd heel sterk vanuit mijn instinct gewerkt, volgens hoe ik me op dat moment voelde, zonder strategie.

U werkt ook vaak in series, in plaats van met losstaande ontwerpen.

In de uitwerking van een idee kruipt zoveel werk, dat ik het jammer zou vinden om het bij één versie ervan te laten. Daarom ontwikkel ik graag ideeën die ik verder kan uitdiepen en op verschillende manieren kan uitwerken.

Is 'Pile of Suitcases', het werk waarmee u bekend bent geworden, ontstaan vanuit een specifiek creatieproces?

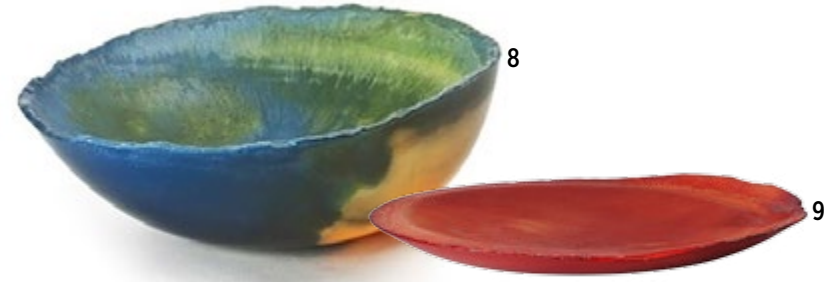
Mijn opleiding aan de Design Academy, waar je zes maanden krijgt om je eindwerk te finetunen, was bijna voltooid. Na drie maanden krijg je groen – of rood –



3



4



8

9

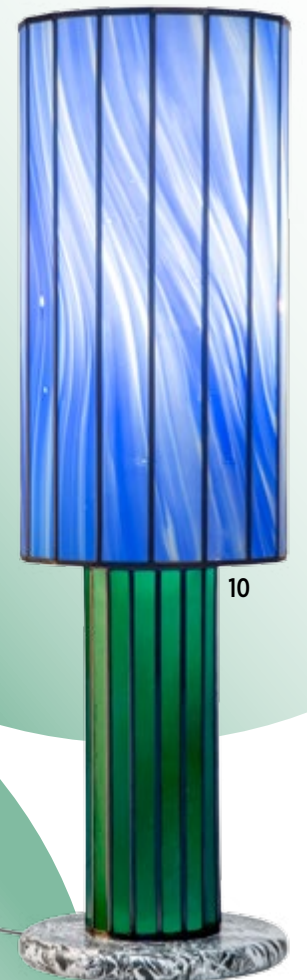
licht en weet je eigenlijk al of je geslaagd zult zijn of niet. Ik had groen licht gekregen en besloot om op mijn eentje verder te werken, zonder verdere begeleiding, aangezien het niet goed klikte met mijn leerkracht. Daar hebben ze mij toen op afgerekend. Ik was heel gefrustreerd omdat de reis van een half jaar door India, die ik samen met mijn vriendin en een aantal vrienden zou ondernemen, daardoor in het water viel. Wat heb ik toen gedaan? Ik besloot om die frustratie als motor te gebruiken, en dat idee van reizen als inspiratiebron te gebruiken voor mijn nieuwe afstudeerproject. Ik begon te researchen en leerde veel bij over luxekoffers voor de bootreizen van vroeger, die in die tijd werden gefabriceerd door merken als Louis Vuitton en Moynat. Eerlijk gezegd vond ik mijn eerste afstudeerproject niet slecht (daar had ik in Brussel trouwens de Young Designer of the Year Award voor gekregen), maar dit nieuwe project was duidelijk een stuk beter.

De reacties waren meteen heel erg positief: aandacht van de internationale pers, een uitnodiging van Li Edelkoort en een contract met Casamania en Nilufar Galery. Het is dus allemaal heel snel gegaan.

Ja, ook mede dankzij die Award die ik in Brussel had gewonnen, mocht ik met een selectie Belgische ontwerpers gaan exposeren in Milaan, Londen en New York. Ik ben dus maar meteen mijn eigen studio begonnen. Ik ben blij met hoe alles gelopen is, maar als ik het mocht overdoen, zou ik eerst een jaar of twee voor een grote designstudio gaan werken om ervaring op te doen. Dat raad ik mijn stagiaires ook altijd aan. Als je meteen voor jezelf gaat werken, moet je alles ook alleen ondervinden en echt vanaf nul beginnen.

Wat verandert er als je overstapt van de galeriescène naar het industriële designmilieu?

Je krijgt te maken met bedrijven met een grotere structuur, contracten, beurzen, promotie, enz. Je moet veel praktischer gaan denken en ontwerpen: de productiekosten in je achterhoofd houden en ervoor zorgen dat je ontwerpen in grotere oplage kunnen worden geproduceerd... Natuurlijk probeerde ik daar voordien ook rekening mee te houden, maar je zit toch in een heel andere context. Als je ontwerpt voor galeries, is het niet zo problematisch als de productiekosten hier of daar wat



10

3 'Small Pile of Briefcases', Nilufar Gallery. 4 'Pile of Suitcases', Nilufar Gallery. 5 - 6 'Gradient' voor Vibia Light. 7 'Transformation Daybed', Fendi. 8 - 9 'Balloon Bowls', Victor Hunt Gallery. 10 'Stained Glass', met Atelier Mestdagh.



oplopen. Dan wordt het stuk gewoon iets duurder. Maar als de productiekost bij een massaproduct duurder wordt, is dat veel sterker voelbaar in de eindprijs en riskeer je dat een deel van je publiek afhaakt.

Heeft Vibia u gecontacteerd voor het project 'Gradient Light' of bent u ermee naar hen gestapt?

Het was mijn eigen initiatief. Het is een project waar ik twee à drie jaar aan heb gewerkt. Op een dag zag ik in het atelier waar ik mijn ledlampjes laat maken, een ledstrip zonder diffuser (verdelers die ervoor zorgt dat het licht gelijkmatig wordt verspreid, nvd.r.). Ik ging er met mijn hand over en ontdekte een fascinerend schaduwspel op de muur. Daar wilde ik iets mee doen en ik ben meteen begonnen te experimenteren in mijn atelier. Met prototypes van karton, aluminium en staal in alle mogelijke vormen. Ik heb op een bepaald moment zelfs overwogen om een eigen verlichtingsmerk te lanceren. Tot ik de Belgische agent van Vibia leerde kennen, en wat meer inzicht kreeg in de verlichtingsindustrie en wat er allemaal bij komt kijken. Ik heb toen beslist dat ik me beter kon concentreren op wat ik het liefste doe, nl. creëren, experimenteren, dingen bedenken, en het produceren en verkopen aan anderen over kan laten.

Wat is het verhaal achter 'Feathers' voor cc-tapis?

Ik ben al sinds jaar en dag gefascineerd door de ornithologische tekeningen van Jean-Jacques Audubon. Ik had er een aantal ingescand, daar collages mee gemaakt en deze digitaal beginnen te vervormen. Ik had geen flauw idee waar ik die collages voor zou gebruiken... tot ik de tapijtencollectie van cc-tapis ontdekte, hun kwaliteit en de knowhow die erachter zit. Ik heb mijn idee naar de artistieke directeur gestuurd, die me enthousiast antwoordde. Ik ben hem in Milaan gaan opzoeken en we zijn meteen de kleuren, materialen en details van de productie beginnen te bespreken. Door die vertaling van een collage naar een handgeknoopt tapijt in glanzende zijde en matte Himalaya-wol ontstaat er iets geheel nieuws. Mensen beschouwen die tapijten bijna als schilderijen, en blijven er lang en van dichtbij naar kijken. De detaillering en afwerking die cc-tapis in zijn productie-atelier in Nepal weet te creëren is van een ontzettend hoog niveau.

Die tapijten zijn geïnspireerd op ornithologie. Uw sofa 'Mutations' evocert – zij het van ver – een klassieke Chesterfield. U verwijst blijkaar graag naar referenties.

Zowel in design als in kunst verrijken referenties de perceptie. Als je voor een hedendaags schilderij staat en je herkent er iets van Matisse of Picasso in, zie je plotseling



11



12

13

11 - 12 Twee andere ontwerpen uit de serie 'Mutations'. 13 - 14 Twee tapijten 'Feathers', getekend naar het werk van J.J. Audubon, CC-Tapis.



14

veel meer dan wat er werkelijk te zien is. In mijn werk laat ik me graag inspireren door alles wat ik tegenkom, of dat nu iets uit de natuur, kunst, architectuur of mode is.

Ik neem aan dat u met uw uitgevers ten gronde over uw werk kunt praten. Verder nog met iemand?

Er zijn enkele ontwerpers die ik tot mijn goede vrienden kan rekenen, die ik een paar keer per jaar zie en met wie ik graag van gedachten wissel over werk. Dan denk ik in de eerste plaats aan Nacho Carbonell, met wie ik samen in Eindhoven studeerde. Maar het meest bespreek ik mijn werk met mijn partner, die ook mijn studio-assistent is. Zij is altijd mijn eerste feedback en heeft telkens een heel heldere en scherpe kijk op wat ik doe. In elk idee zitten goede en minder goede elementen, het is net de uitdaging om de goede dingen eruit te filteren. En dat is een proces van lange adem. Iemand naast je hebben die je daarbij kan helpen, is ontzettend waardevol."

Design September is een eerbetoon aan het Brusselse design. Is Brussel een designstad?

Er gebeurt hier wel wat op het gebied van design. Als pas afgestudeerde ontwerper kon ik mijn werk meteen nationaal en internationaal tentoonstellen dankzij 'Designed in Brussels (voorloper van het huidige MAD), Design Vlaanderen (het huidige Flanders DC) en WBDM (Wallonie Bruxelles Design Mode). Zij ijveren al jaren om Brussel als designstad op de kaart te zetten en ik zal ze eeuwig dankbaar zijn voor de steun en kansen die ze mij en vele andere jonge ontwerpers hebben gegeven. Galerie Victor Hunt heeft Brussel internationaal mee op de kaart gezet door een sterke reputatie op te bouwen op topbeurzen in Basel, Miami, Dubai enz. Recentelijk heeft de beurs Collectible ook haar steentje bijgedragen om Brussel onder de aandacht te brengen van de internationale designscene. Design September werkt natuurlijk ook al jaren om design in Brussel te promoten. De tentoonstelling die ze vorig jaar samen met Flanders DC in Kanal Pompidou organiseerden, was bijvoorbeeld een super initiatief om een groter publiek kennis te laten maken met design. Ik probeer ook altijd naar zoveel mogelijk van hun lezingen te gaan.

En dit jaar is het uw beurt! Weet u al wat u zult brengen?

Het zal een soort overzicht worden van waar ik de laatste jaren mee bezig ben geweest. Maar ik wil het publiek ook een blik achter de schermen gunnen. Ik vind het interessant om over het creatie- en productieproces te vertellen... Ook over de dingen die er fout zijn gelopen.

